

Донецька обласна універсальна
наукова бібліотека ім. Н.К. Крупської

**Місцеві періодичні видання
Донеччини**
Каталог-довідник

**Випуск 1
(1889–1917)**

Донецьк 2006

ББК 91.312
М 65

Місцеві періодичні видання Донеччини: Каталог-довідник. Вип. 1 (1889–1917) / Донец. обл. універс. наук. б-ка ім. Н.К. Крупської; Уклад. Т.М. Дрьомова; Наук. ред. О.В. Башун, канд. пед. наук; Ред. О.В. Рязанцева; Відп. за вип. Л.О. Новакова, засл. працівник культури України. – Донецьк: Схід. вид. дім, 2006. – 36 с.

Каталог-довідник включає періодичні видання, що виходили на території сучасної Донецької області з 1889 до 1917 року включно. Метою видання є з'ясування репертуару газет і журналів, що виходили на території сучасної Донеччини, як важливої джерельної бази для вивчення історії краю.

Видання буде корисним для науковців, архівних, бібліотечних та музейних працівників.

Укладач:	Т.М. Дрьомова
Науковий редактор:	О.В. Башун, канд. пед. наук
Редактор:	О.В. Рязанцева
Відповідальний за випуск:	Л.О. Новакова, засл. працівник культури України
Комп'ютерний набір:	Н.В. Ліщинецька

© Донец. ОУНБ
ім. Н.К. Крупської, 2006 р.

ВІД УКЛАДАЧА

Дореволюційні часописи Донеччини (1889–1917 рр.) – важливі документальні та фактографічні джерела інформації, які зробили значний внесок у розвиток преси ХІХ–ХХ ст. Сьогодні вони є складовою національної преси України і входять до Державного реєстру національного культурного надбання.

Звернення до цієї теми є актуальним і своєчасним. Спеціальних обґрунтованих досліджень у цьому напрямі в роки незалежності ще не було, крім узагальнюючих праць і тематичних публікацій у науковій та науково-популярній літературі. Це спонукало автора-укладача простежити, виявити і створити джерельну базу з цього питання.

Метою видання є з'ясування репертуару газет і журналів, що виходили на території сучасної Донеччини, як важливої джерельної бази для вивчення історії краю; кумуляція інформації щодо наявності цих видань у бібліотеках та архівних фондах з метою створення банку даних цієї інформації.

Як відомо, в кінці ХІХ – на початку ХХ ст. значна частина території сучасної Донецької області (Маріупольський і Бахмутський повіти) входила до складу Катеринославської губернії, північно-західна її частина (сучасний Слов'янський район) була у складі Харківської губернії, а південно-східні землі (сучасні Новоазовський, Старобешівський, Шахтарський та Амвросіївський райони) знаходились у складі Області Війська Донського. Тому для відбору часописів використано регіонально-територіальний принцип з урахуванням сучасного адміністративного поділу України.

Довідник включає періодичні видання (газети і журнали), що виходили на території сучасної Донецької області з 1889 до 1917 р. включно. Це політичні, суспільно-політичні, технічні та літературно-художні видання, які містять багатий фактичний матеріал про розвиток Донеччини того часу.

Джерельну базу для дослідження становлять документи, що зберігаються у фондах провідних бібліотек, які за часів Російської імперії користувались правом отримання обов'язкового примірника документів, зокрема теперішньої Російської національної бібліотеки, Харківської державної наукової бібліотеки ім. В.Г. Короленка, Дніпропетровської обласної універсальної наукової бібліотеки, Донської державної публічної бібліотеки.

Джерелами для дослідження були також бібліографічні видання та друковані каталоги бібліотек, такі як: Алфавитный служебный каталог русских дореволюционных газет 1703–1916. Л., 1958; Беляева Л.Н. Библиография периодических изданий России 1901–1916. В 4 т. Л., 1958–1961; Большевицкая периодическая печать (декабрь 1900 – октябрь 1917). М., 1964; Газети і журнали Катеринославщини (1838–1916): Наук.-допом. бібліогр. покажч. Дніпропетровськ, 1993; Ігнатієнко В. Бібліографія української преси (1816–1916). Х; К., 1930; Левашова З.П. Русская военная периодическая печать 1702–1916. М., 1959; Лисовский Н.М. Русская периодическая печать 1703–1900. М., 1995; Рогинский Я.С. Русская профсоюзная периодическая печать 1905–1917. М., 1975; Русская периодическая печать 1703–1917. Т. 1–2. М., 1957–1959; Русские дореволюционные газеты в фондах библиотеки Академии наук СССР. 1703–1916: Алф. кат.: В 2 кн. Л., 1984; Русские газеты периода 1917–1922 гг. в фондах Государственной библиотеки СССР им. В.И. Ленина (1702–1916): Алф. кат. В 5 ч. М., 1986; Сводный каталог русской нелегальной и запрещенной печати XIX века: Книги и периодические издания. М., 1982. Вып. 2. Книги. Периодические издания; Українські періодичні видання у фондах ХДНБ ім. Короленка. Х., 2002; Черепанов М.С. Русская периодическая печать России 1895 – окт. 1917. М., 1957; Шмелёв А.С. Периодическая печать России 1703–1917. В 3 т. М., 1974–1976.

Крім вищевказаних джерел досліджено фонди Донецької ОУНБ ім. Н.К. Крупської, Донецького обласного архіву, Донецького обласного краєзнавчого музею та музеїв Артемівська і Маріуполя, каталоги та картотеки.

Проте виявити дійсну кількість існуючих видань неможливо, тому що не всі вони були зареєстровані у цих джерелах, – це стосується насамперед більшовицької преси.

Бібліографічні описи здійснено мовою видання із збереженням особливостей тогочасного правопису (за оригіналом реєстраційних записів органів державної бібліографії). Через відсутність документів у фондах бібліотек, архівів та музеїв м. Донецьк і області в бібліографічних описах було неможливо скористатися "Схемою нового бібліографічного опису періодичного видання", розробленою науково-дослідним центром періодики Львівської наукової бібліотеки ім. В. Стефаника НАН України. Елементи, включені в запис від укладача, надано сучасною українською мовою.

Матеріали згруповано в такі розділи: I. Газети, II. Журнали. У межах розділу розташовано за алфавітом назв із вказівкою на наявність їх у фондах бібліотек та інших установ.

Позначкою (*) відзначено видання, інформація про які надійшла з Російської національної бібліотеки та переглянуті de visu.

Для зручності в користуванні подано хронологічний покажчик.

Висловлюємо особливу вдячність працівникам РНБ м. Санкт-Петербург, ХДНБ ім. В.Г. Короленка, Дніпропетровської ОУНБ, Донської ДПБ м. Таганрог за надання практичної допомоги.

Покажчик не претендує на вичерпність інформації. Зроблено тільки перший крок у цьому напрямку. Тому будемо вдячні всім, хто допоможе нам розширити перелік існуючих видань та місць їх збереження.

Адреса автора: 83055, м. Донецьк, вул. Артема, 84

Тел.: (062) 337-29-30, 335-30-79, 305-34-67

Факс: (062) 335-01-79

E-mail: dob@library.donetsk.ua

<http://www.library.donetsk.ua>

ПРЕСА ДОНЕЧЧИНИ: ІСТОРІЯ ТА СУЧАСНІСТЬ

У висвітленні подій, що відбуваються в Донецькому регіоні, неабияку роль грають засоби масової інформації, зокрема преса. Що стосується становлення та розвитку періодики на Донеччині, то вона має свою історію та особливості.

Дослідники вважають, що перші газети та часописи в нашому краї з'явилися у Маріуполі та Бахмуті (Артемівську). Цей факт пов'язаний з тим, що в кінці ХІХ – на початку ХХ ст. вищеназвані міста були одними з найкращих торгівельно-промислових та культурних центрів півдня Російської імперії.

15 грудня 1899 р. маріупольці вперше прочитали міську газету "Мариупольский справочный листок". Редактором-видавцем її був П. Фалькевич. Газета виходила 3 рази на тиждень. Але незабаром вона змушена була закритися через нестачу коштів.

Згодом у Маріуполі було зроблено чергову спробу видання міської газети. 4 травня 1906 р. вийшла "Мариупольская жизнь". Редактором-видавцем був С. Копкін, власник друкарні. Газета виходила протягом 11 років. Останній номер вийшов 31 березня 1917 р. [4, с. 8]. Але у травні 1996 р. "Мариупольская жизнь" поновила своє видання. "Исповедуя прагматизм и реальность, редакция, если на то будет воля читателей, готова представлять страницы как современным прорицателям, так и листать вместе с вами страницы футурологии. И уже в любом случае будем печатать материалы под рубрикой "Ретро" – и о чем писала "Мариупольская жизнь" почти век тому, и как наши бабушки пекли куличи или избавлялись от хвори" (зі звернення головного редактора А. Симагова до читачів). У Бахмуті на початку 20-х видавалось 5 газет, з них 4 щоденні. Це "Народная газета" – земський орган, "Донецкое слово", "Бахмутская копейка", "Бахмутский курьер", "Бахмутская жизнь". Місцеві газети містили матеріали щодо розвитку торгівлі та господарства, народної освіти, медицини та подій культури. "Народная газета" коштувала передплатнику 75 копійок на рік, але серед лікарів, учителів розповсюджувалась безкоштовно. У 1916 р. в Бахмуті також виходив щомісячний часопис "Проблески", редактором якого був викладач реального училища П. Леонардов [3, с. 49].

До речі, кожна вечірня газета Донеччини виникла саме в Бахмуті. 15 квітня 1912 р. в місті вийшов "Бахмутський листок".

Внизу під заголовком був напис "Ежедневная вечерняя газета". Бахмутська вечірка містила різні новини з життя міста, користувалась успіхом у читача. Вона критикувала місцеву владу. Про неї представники владних структур говорили: "В Бахмуте начала выходит новая газета, и, говорят, ничего. Одно только плохо, что ругали сильно..." [7, с. 3]. Газета видавалась у місті протягом квітня 1912 р., потім видання припинилось, але незабаром на її базі виникла вищезгадана газета "Донецкое слово".

Історія газети "Донбасс" починається в липні 1917 р. Народилась газета як "Известия Юзовского Совета рабочих и солдатских депутатов". У подальшому в її назві чітко простежувалась класова та партійна приналежність: "Донецкая правда" (1918), "Донецкий коммунист" (1918), "Диктатура труда" (1920–1932), "Социалистический Донбасс" (1932–1991). З серпня 1991 р. газета має назву "Донбасс". За ці роки газета стала справжнім літописом життя шахтарського краю. "Как по линиям рук, по страницам твоим прочитаем судьбу поколений – и жестокого века напор ощутим в череде бесконечных сражений" [2, с. 1].

У тому ж далекому 1917 р. почалася історія газет "Енакиевский рабочий" ("Известия" – "Путь Советов" – "Знамя ударника") та "Вісті" – громадсько-політичної газети Слов'янщини ("Известия" – "Більшовик" – "Коммунист").

Славнозвісна газета "Кочегарка" почала видаватися 1 лютого 1919 р. у Бахмуті. Восені 1930 р. редакція газети переїхала в Горлівку. У цій газеті в 1942 р. вперше були надруковані вірші пролетарського поета П. Беспощадного. На базі газети було утворено літературне об'єднання, яке діє і дотепер.

Газета "Акцент" також має свою історію. 18 липня 1920 р. в Бахмуті вийшов перший номер газети "Молодой Донбасс". У 20-ті рр. комсомольці самі фінансували свою газету, збираючи на її видання "комсомольские полтинники". Потім газета мала назви "Молодой шахтер", "Молодой рабочий". Газета висвітлювала події, що відбувалися в житті молоді. В одному з номерів цієї газети було опубліковано матеріали під назвою "Комсомольские царапинки". "Постановили комсомольцы Лиманской ячейки не курить еще в ноябре месяце прошлого года. Но постановление постановлением, а ребята курить не бросают. Комсомольцы Марцышек и Довталов даже подрались из-за пачки махорки. Фомеченко, Хандин, Волохов... и др., почему вы курите?".

З 1936 до 1991 р. газета мала назву "Комсомолец Донбасса", з січня 1992 р. – "Акцент", [з 2004 р. – "Акцент України"].

Перший літературний журнал Донбасу під назвою "Забой" з'явився у 1923 р. в Бахмуті. Вихід його у світ відіграв значну роль в згуртуванні і вихованні літературних сил краю. Перші редактори журналу: В. Валь і лєнінградський письменник М. Слонимський. Згодом журнал очолювали, такі майстри художнього слова, як О. Селіванівський, Б. Горбатов, І. Ле, П. Байдебуря. Постійними співробітниками журналу були такі письменники, як П. Беспощадний. Ю. Чорний-Діденко, Ю. Черкаський та ін. На сторінках журналу друкувались твори багатьох донецьких прозаїків, поетів.

У січні 1932 р. журнал "Забой" перейменовано на "Літературний Донбас". Починаючи з жовтня 1933 р. журнал став виходити в Донецьку (тодішньому Сталіно). У наші дні славні традиції "Забоя", "Літературного Донбасу" продовжує його спадкоємець – журнал "Донбасс".

Що стосується газети "Донеччина", то перший її номер вийшов 9 квітня 1936 р. під назвою "Колгоспник Донеччини". Видання розповідало про передові форми соціалістичного господарювання на селі, про його соціально-культурну перебудову. Газета всіма засобами активно підтримувала почин першої жіночої тракторної бригади Паші Ангеліної. З 5 грудня 1945 р. газета почала виходити під назвою "Радянська Донеччина", вона була підпорядкована Донецькому облвиконкому, а потім – обкому КПУ. У 80-ті рр., коли співзасновником видання виступило обласне управління сільського господарства, назву видання було змінено на "Сільську Донеччину". З 1992 р. має назву "Донеччина".

Певний інтерес викликають дослідження щодо окупаційної преси на Донеччині під час німецько-фашистської окупації у 1941–1943 рр. Слід відзначити такі газети, як "Донецкий вестник" (Юзівка), "Бахмутский вестник", "Маріупольська газета", "Костянтинівські вісті", "Українська земля" (Макиївка). Як вважає дослідник Д. Титаренко, окупаційні передові видання виходили принаймні в 15 містах Донеччини. Близько 50% обсягу газетних сторінок займали зведення гітлерівського Верховного командування. Друга половина газетних матеріалів стосувалась подій в Україні, у Донбасі. Велика увага приділялась ідеологічній обробці населення.

З цією метою друкувалися фейлетони, частушки типу: "Не возвратятся дни ненастья. Иди смелей с арийской расой. Поднять сокровища Донбасса для стройки будущего счастья" [5, с. 45].

Друга половина 1950-х–60-ті рр. ознаменували собою новий важливий етап в історії України. То були реальні спроби реформування радянського суспільства. Серед різних верств населення зросли опозиційні настрої. Одним з таких відомих опозиціонерів був поет Василь Стус, член горлівського літературного об'єднання при газеті "Кочегарка". До речі, з 26 березня до 26 жовтня 1963 р. він був літературним редактором газети "Социалистический Донбасс".

У 70–80-ті рр. на Донеччині видавались 3 обласні, 10 міських, 11 районних, 127 багатотиражних газет, журнал "Донбас".

1 липня 1973 р. вийшов перший номер газети "Вечерний Донецк". Її тираж у 80-ті рр. досягав 230 тис. примірників. "Опорой "Вечернего Донецка" всегда были читатели – именно они уберегли первого редактора от митинговой стихии, они определили и курс первой в городе независимой газеты" (зі звернення секретаріату Донецької обласної організації Спілки журналістів України, присвяченого 25-річчю газети). 20 років фотокореспондентом "Вечернего Донецка" працював талановитий майстер Г. Навричевський. Його фотографії – своєрідний літопис Донеччини.

Сьогодні на Донеччині зареєстровано 798 періодичних видань, третина з них – громадсько-політичні, 42% – інформаційно-рекламні. За кількістю видань Донецька область посідає перше місце в Україні.

Література

1. Годы и люди Донетчины / Авт.-сост. В.И. Ляшко. – К.: Скарбниця: Изд. дом "Деловая Украина", 2001. – 368 с.: ил.
2. Кравченко А. Газета "Донбасс", ее творцам, ее читателям / А. Кравченко // Донбасс. – 1997. – 15 июля (№ 104). – С. 1.
3. Рева А.А. История Бахмута-Артемовска / А.А. Рева, С.И. Татаринов, М.В. Абрамов; Артемов. гос. ист.-краевед. музей. – Артемовск, 1996. – 135 с.
4. Саєнко Р. Газети Маріуполя / Р. Саєнко // Мариупольская жизнь. – 1996. – № 1. – С. 8.

5. Титаренко Д. По страницам газеты "Донецкий вестник" / Д. Титаренко // Летопись Донбасса. – Донецк, 1997. – Кн. 1–4, ч. 1. – С. 45.

6. Четверть века позади // Веч. Донецк. – 1998. – 1 июля (№ 97). – С. 1–2, 11–12.

7. Шевченко А. Перша вечірня газета Донеччини / А. Шевченко // Вперед. – 1996. – 16 июля (№ 77). – С. 3.

*Л.Л. Декурно,
Донецький обласний краєзнавчий музей*

(Літопис Донбасу. – Донецьк, 2002. – № 10. – С. 94–99)

І. ГАЗЕТИ

Бахмутская жизнь. Бахмут (Екатериносл. губ.). 1914–1916. Продолж. Ежедн.

Ред. разновременно: Л.М. Конигов 1914–1915; А.Я. Рубанчик 1915; П.П. Пылаев 1915; Н.Д. Павленко 1915–1916.

Изд.: Л.М. Конигов; с № 266 П.П. Пылаев; с № 348 Н.Д. Павленко.

Вийшло: 1914 № 1 (20-VII) – № 162 (31-XII); 1915 № 163 (1-1) – № 490 (31-XII); 1916 № 491 (2-1) – № 810 (30-XI).

О дальнейшем выходе в 1916 г. сведений нет.

Наявність у фондах: РНБ – 1914, № 1 (20 июля) – 3, 6–31, 33–137, 139–158, 160, 162 (31 дек.); 1915, № 163 (1 янв.) – 186, 188–264, 266–338, 341–345, 347–349, 351–355, 358–363, 365–377, 379, 381–384, 387–391, 393–402, 404–405, 407–413, 420, 423–442, 444–490 (31 дек.); 1916, № 491 (2 янв.) – 547, 549–625, 627–671, 672 (7 июля) – 810 (30 нояб.); 1917, № 811 (1 янв.) – 866, 884, 890–891, 894–896 (9 апр.); РДБ – 1914–1916; БАН – 1914–1916.

Джерела: Беляева Л.Н. Библиография периодических изданий России (1901–1916) / Л.Н. Беляева, М.К. Зиновьева, М.М. Никифоров. – Л., 1958. – Т. 1. – С. 59; Алфавитный служебный каталог русских дореволюционных газет (1703–1916) / ГПБ им. М.Е. Салтыкова-Щедрина. – Л., 1958. – С. 10; Русские дореволюционные газеты в фондах Библиотеки Академии наук СССР. 1703–1916: Алф. кат.: В 2 кн. – Л., 1984. – Т. 1. – С. 21; Русские дореволюционные газеты в фондах Государственной библиотеки СССР им. В.И. Ленина: Алф. кат.: В 5 ч. – М., 1986. – Ч. 1. – С. 31; Газети і журнали Катеринославщини (1838–1916): Наук.-допом. бібліогр. покажч. – Дніпропетровськ, 1993. – С. 9.

Бахмутская копейка. Бахмутская ежедневная вечерняя газета. Бахмут (Екатериносл. губ.). 1913–1915.

Ред.-изд. Е.А. Кашникова.

Вийшло: 1913 № 1 (16-III) – № 218 (31-XII); 1914 № 219 (3-I) – № 397 (10-IX); 1915 № 1 (8-VII) – № 30 (6-VIII).

Наявність у фондах: РНБ – 1913, № 1 (16 марта) – 218 (31 дек.); 1914, № 219 (3 янв.) – 275, 277–317, 319–321, 323–338, 340–350, 352–357, 359–362, 364–367, 369–376, 378–398 (11 сент.); 1915, № 3

(10 июля), 7–11, 14–19, 21–27, 29–30 (6 авг.); РДБ – 1913–1915; БАН – 1913–1914; ДОДА (Дніпропетр.) – 1913–1915.

Джерела: Беляева Л.Н. Библиография периодических изданий России (1901–1916) / Л.Н. Беляева, М.К. Зиновьева, М.М. Никифоров. – Л., 1958. – Т. 1. – С. 59; Алфавитный служебный каталог русских дореволюционных газет (1703–1916) / ГПБ им. М.Е. Салтыкова-Щедрина. – Л., 1958. – С. 10; Русские дореволюционные газеты в фондах Библиотеки Академии наук СССР. 1703–1916: Алф. кат.: В 2 кн. – Л., 1984. – Т. 1. – С. 21; Русские дореволюционные газеты в фондах Государственной библиотеки СССР им. В.И. Ленина: Алф. кат.: В 5 ч. – М., 1986. – Ч. 1. – С. 31; Газети і журнали Катеринославщини (1838–1916): Наук.-допом. бібліогр. покажч. – Дніпропетровськ, 1993. – С. 9.

Бахмутский курьер. Бахмут (Екатериносл. губ.). 1913. Ежедн.

Ред.-изд. В.М. Малашенко.

Вийшло: 1913 № 1 (6-I) – последний № 14 (1-II).

Наявність у фондах: РНБ – 1913, № 1 (6 янв.) – 14 (1 февр.); РДБ – 1913, № 1–14; БАН – 1913, № 1–14.

Джерела: Беляева Л.Н. Библиография периодических изданий России (1901–1916) / Л.Н. Беляева, М.К. Зиновьева, М.М. Никифоров. – Л., 1958. – Т. 1. – С. 59; Алфавитный служебный каталог русских дореволюционных газет (1703–1916) / ГПБ им. М.Е. Салтыкова-Щедрина. – Л., 1958. – С. 10; Русские дореволюционные газеты в фондах Библиотеки Академии наук СССР. 1703–1916: Алф. кат.: В 2 кн. – Л., 1984. – Т. 1. – С. 21; Русские дореволюционные газеты в фондах Государственной библиотеки СССР им. В.И. Ленина: Алф. кат.: В 5 ч. – М., 1986. – Ч. 1. – С. 31; Газети і журнали Катеринославщини (1838–1916): Наук.-допом. бібліогр. покажч. – Дніпропетровськ, 1993. – С. 9.

Бахмутский листок. Ежедневная вечерняя газета. Бахмут (Екатериносл. губ.). 1912.

Ред.-изд. М. Мишнаевский.

Вийшло: 1912 № 1 (15-IV) – последний № 13 (28-IV).

Распоряжением администрации газета приостановлена. Подписчикам рассылалось "Донецкое слово".

Наявність у фондах: РНБ – 1912, № 1 (28 апр.) – 13 (28 апр.); ДОДА – 1912, 21, 24 апр.; РДБ – 1912, № 1–13; БАН – 1912, № 1–13.

Джерела: Беляева Л.Н. Библиография периодических изданий России (1901–1916) / Л.Н. Беляева, М.К. Зиновьева, М.М. Никифоров. – Л., 1958. – Т. 1. – С. 59; Алфавитный служебный каталог русских дореволюционных газет (1703–1916) / ГПБ им. М.Е. Салтыкова-Щедрина. – Л., 1958. – С. 10; Русские дореволюционные газеты в фондах Библиотеки Академии наук СССР. 1703–1916: Алф. кат.: В 2 кн. – Л., 1984. – Т. 1. – С. 21; Русские дореволюционные газеты в фондах Государственной библиотеки СССР им. В.И. Ленина: Алф. кат.: В 5 ч. – М., 1986. – Ч. 1. – С. 31; Газети і журнали Катеринославщини (1838–1916): Наук.-допом. бібліогр. покажч. – Дніпропетровськ, 1993. – С. 9.

Вестник Мариуполя. Мариуполь (Екатериносл. губ.). 1906. Ежедн.

Ред.-изд. Н.И. Коваленко.

Вийшло: 1906, № 1 (9-ХІІ) – последний № 15 (29-ХІІ).

Наявність у фондах: РНБ – 1906, № 1 (9 дек.) – 15 (29 дек.); РДБ – 1906, № 1, 8–14; БАН – 1906, № 1–15.

Джерела: Беляева Л.Н. Библиография периодических изданий России (1901–1916) / Л.Н. Беляева, М.К. Зиновьева, М.М. Никифоров. – Л., 1958. – Т. 1. – С. 198; Алфавитный служебный каталог русских дореволюционных газет (1703–1916) / ГПБ им. М.Е. Салтыкова-Щедрина. – Л., 1958. – С. 24; Русские дореволюционные газеты в фондах Библиотеки Академии наук СССР. 1703–1916: Алф. кат.: В 2 кн. – Л., 1984. – Т. 1. – С. 48; Русские дореволюционные газеты в фондах Государственной библиотеки СССР им. В.И. Ленина: Алф. кат.: В 5 ч. – М., 1986. – Ч. 1. – С. 69; Газети і журнали Катеринославщини (1838–1916): Наук.-допом. бібліогр. покажч. – Дніпропетровськ, 1993. – С. 11.

*Голос социал-демократа. Орган Бахмут. ком. РСДРП (объед.). Бахмут, Екатериносл. губ., 1917.

Перерыв в изд.: 1917, сент. – окт.

Вийшло: 1917, 11 (24) июня – [?].

Наявність у фондах: РНБ – 1917, № 14 (3 нояб.) – 16 (7 нояб.); ДОДА – 1917, № 9 (22 июля); 1917, прилож. № 2.

Джерела: інформація надана РНБ.

Донецкая мысль. Газ. демокр. и соц. – Юзовка (Екатериносл. губ.), 1917–1918.

Ред. В.В. Загорский.

Вийшло: 1917–1918.

Наявність у фондах: РНБ – 1917, № 80 (17 окт.) – 99, 101–102, 104–118, 125–130, 132–137 (30 дек.); РДБ – 1917, № 81–99, 101, 104–118, 125–130, 132–137.

Джерела: Русские газеты периода 1917–1922 гг. в фондах Государственной библиотеки СССР им. В.И. Ленина: Алф. кат.: В 3 ч. – М., 1982. – Ч. 1. – С. 87.

*Донецкий вестник. Бахмут (Екатериносл. губ.). 1906.

Газета приостановлена 4-III 1906 г. по распоряжению ген.-губернатора на время военного положения. Полицией конфискованы все вышедшие номера. Редакторы газеты Конилов и Балабанов привлечены к ответственности. – Описано по кн.: Валле де Барр Е.А. "Свобода" русской печати (после 17 октября 1905 г.). Самара, 1906, с. 97–98.

Вийшло: 1906.

Наявність у фондах: ЦДІА – 1906.

Джерела: Беляева Л.Н. Библиография периодических изданий России (1901–1916) / Л.Н. Беляева, М.К. Зиновьева, М.М. Никифоров. – Л., 1958. – Т. 1. – С. 475; Газети і журнали Катеринославщини (1838–1916): Наук.-допом. бібліогр. покажч. – Дніпропетровськ, 1993. – С. 14.

Донецкое слово. Ежедневная вечерняя газета. Бахмут (Екатериносл. губ.). 1912.

Ред.-изд. Ю.Ф. Махлевич.

Вийшло: 1912 № 1 (1-V) – последний № 116 (29-IX).

"Д. С." высылалось подписчикам приостановленной газ. "Бахмутский листок".

Ценз. дело: Г. у. п. д. п., II отд., № 149 – 1912.

Наявність у фондах: РНБ – 1912, № 1 (1 мая) – 116 (29 сент.); РДБ – 1912; ЦДІА – 1912.

Джерела: Беляева Л.Н. Библиография периодических изданий России (1901–1916) / Л.Н. Беляева, М.К. Зиновьева, М.М. Никифоров. – Л., 1958. – Т. 1. – С. 475; Алфавитный служебный каталог русских дореволюционных газет (1703–1916) / ГПБ им. М.Е. Салтыкова-

Щедрина. – Л., 1958. – С. 54; Русские дореволюционные газеты в фондах Библиотеки Академии наук СССР. 1703–1916: Алф. кат.: В 2 кн. – Л., 1984. – Т. 1. – С. 106; Русские дореволюционные газеты в фондах Государственной библиотеки СССР им. В.И. Ленина: Алф. кат.: В 5 ч. – М., 1986. – Ч. 1. – С. 159; Газети і журнали Катеринославщини (1838–1916): Наук.-допом. бібліогр. покажч. – Дніпропетровськ, 1993. – С. 15.

*Известия Славянского Совета рабочих и солдатских депутатов. – Славянск, 1917, 1919 – Изд. с 10 сент. 1917.

С 22 марта по 4 апр. 1919 газ. не изд., вместо нее изд. газ. "Донецкая коммуна".

Загл.: 1919 № 20 – Известия Славянского комитета партии коммунистов (больш.) Украины и Совета рабочих, красноармейских и крестьянск. депутатов; 1919 № 31–49 – Известия Славянского комитета партии коммунистов (большевики) и Совета рабочих, красноармейск. и крестьянск. депутатов; 1920 № 4–9 (12 февр.) – Известия Славянского революционного комитета; 1920 № 6 (март) – 48 – Большевик; 1980 – Комунист.

Вийшло: 1917 № 4–6; 1919 № 20, 31–45, 48–49; 1920 № 4–5, 7–9 (12 февр.), 6 (март), 31–32, 34–39, 44, 48.

Прил.: Бюллетень газеты "Большевик".

Наявність у фондах: РНБ – 1917, № 4 (30 авг.) – 8 (11 сент.); РДБ – 1917, № 4–6.

Джерела: Русские газеты периода 1917–1922 гг. в фондах Государственной библиотеки СССР им. В.И. Ленина: Алф. кат.: В 3 ч. – М., 1982. – Ч. 2. – С. 108.

*Известия Совета рабочих депутатов Юзовского района. Юзовка (Екатериносл. губ.). 1905.

Вийшло: 1905, два нумерованных выпуска в декабре.

На первом вып. подпись: Совет рабочих депутатов Юзовского района; на втором – ИК СРДЮР. Типография ИК СРДЮР.

Сведения даны по перепечаткам текста выпусков "Известий" в кн.: Советская печать и литература о Советах. Сост. В.И. Невский. М. – Л., 1925, с. 226–227.

Наявність у фондах: не виявлено.

Джерела: Беляева Л.Н. Библиография периодических изданий России (1901–1916) / Л.Н. Беляева, М.К. Зиновьева, М.М. Никифоров.

– Л., 1959. – Т. 1. – С. 77; Газети і журнали Катеринославщини (1838–1916): Наук.-допом. бібліогр. покажч. – Дніпропетровськ, 1993. – С. 19.

*Известия Юзовского Совета рабочих и солдатских депутатов. – Юзовка, 1917–1918, 1920.

Изд. с июля 1917.

Загл.: 1920 № 26 (17 июня) – 1922 № 64 (276) – Диктатура труда; 1980 – Социалистический Донбасс.

Вийшло: 1917 № 39 (17 окт.) – 49, 51–53, 55–58, 32–64; 1918 № 1; 1920 № 26–33, 36–38, 40–49, 51–54, 56, 59–61, 63–69, 81, 83, 85, 87–92, 95–96, 100, 102–103, 105–108; 1921 № 14; 1922 № 60, 64 (276).

Наявність у фондах: РНБ – 1917 № 39 (17 окт.) – 49, 51–53, 55–58, 62–64 (23 дек.).

Джерела: Русские газеты периода 1917–1922 гг. в фондах Государственной библиотеки СССР им. В.И. Ленина: Алф. кат.: В 3 ч. – М., 1982. – Ч. 2. – С. 124.

*Клич народа / Юзов. ком. Партии социалистов-революционеров: Ред. М.В. Котрохов. – 1917, [?]. – [?] – Юзовка, Екатериносл. губ.: район. ком. П[артии] с[оциалистов]-р[еволюционеров], 1917.

Вийшло: 1917, № 8 (18 окт.) – 13 (8 нояб.).

Наявність у фондах: РНБ – 1917, № 8 (18 окт.) – 13 (8 нояб.).

Джерела: інформація надана РНБ.

Мариупольская жизнь. [Ежедневная газета; политическая, общественная, экономическая и литературная]. Мариуполь (Екатериносл. губ.). 1906–1916. Продолж.

Ред.-изд.: С.А. Копкин; № 2457–2491 С.А. Копкина: в № 1511–1519, 1772–1788 ред. А.Г. Копкин; № 2713–2734, 2980–2988 без подписи.

Вийшло: 1906 № 1 (4-V) – № 125 (31-XII); 1907 № 126 (3-I) – № 410 (30-XII); 1908 № 411 (1-I) – № 705 (31-XII); 1909 [№ 706], № 707 (3-I) – № 997 (31-XII); 1910 № 998 (1-I) – № 1293 (31-XII); 1911 № 1294 (1-I) – № 1587 (31-XII); 1912 № 1588 (1-I) – № 1880 (30-XII); 1913 № 1881 (1-I) – № 2174 (31-XII); 1914 № 2175 (1-I) – № 2466 (31-XII); 1915 № 2467 (1-I) – № 2759 (31-XII); 1916 № 2760 (1-I) – № 3053 (31-XII).

В 1914–1916 гг. при газете выходили военные телеграммы "Мариупольская жизнь". Телеграммы Петроградского телеграфного агентства.

Прил.: 1906–1910, 1914–1916 приложения с очередным газетным материалом и телеграммами.

Наявність у фондах: РНБ – 1906, № 1 (4 мая)–3, 5–14, 16–18, 20–54 (9 июля), 54 (11 июля)–83, 86–91, 94–125 (31 дек.); 1907, № 126 (3 янв.)–245, 247–354, 356–410 (30 дек.); 1908, № 411 (1 янв.)–426, 428–437, 439–448, 450–458, 460–465, 467, 471–500, 502–508, 510, 512–513, 515–518, 520–528, 530–537, 539–561, 567, 569, 572–580, 582–589, 591–598, 600–601, 604–606, 608, 610–613, 620–621, 623–629, 631–632, 646–650, 652–656, 658–664, 667–672, 674, 677, 679–687, 689–692, 704–405 (31 дек.); 1909, № 707 (3 янв.)–728, 730–735, 743–745, 747–750, 752–759, 761–771, 773–788, 865, 874–876 (31 июля), 877–902, 904–997 (31 дек.); 1910, № 998 (1 янв.)–1075 (8 апр.), 1076–1077, 1079–1109, 1111–1293 (31 дек.); 1911, № 1294 (1 янв.)–1587 (31 дек.); 1912, № 1588 (1 янв.)–1880 (30 дек.); 1913, №1881 (1 янв.)–2054, 2056–2174 (31 дек.); 1914, № 2175 (1 янв.)–2363, 2365–2466 (31 дек.); 1915, № 2467 (1 янв.)–2664, 2666–2759 (31 дек.); 1916, № 2760 (1 янв.)–3053 (31 дек.); 1917, № 3054 (1 янв.)–3101, 3109–3125 (31 марта); РДБ – 1906–1916; БАН – 1906 н, 1907, 1908 н, 1910–1912, 1913 н, 1914–1917; ЦДІА – 1906.

Джерела: Беляева Л.Н. Библиография периодических изданий России (1901–1916) / Л.Н. Беляева, М.К. Зиновьева, М.М. Никифоров. – Л., 1958. – Т. 2. – С. 295; Алфавитный служебный каталог русских дореволюционных газет (1703–1916) / ГПБ им. М.Е. Салтыкова-Щедрина. – Л., 1958. – С. 97; Русские дореволюционные газеты в фондах Библиотеки Академии наук СССР. 1703–1916: Алф. кат.: В 2 кн. – Л., 1984. – Т. 1. – С. 192; Русские дореволюционные газеты в фондах Государственной библиотеки СССР им. В.И. Ленина: Алф. кат.: В 5 ч. – М., 1986. – Ч. 2. – С. 124; Русские газеты периода 1917–1922 гг. в фондах Государственной библиотеки СССР им. В.И. Ленина: Алф. кат.: В 3 ч. – М., 1982. – Ч. 1. – С. 193; Газети і журнали Катеринославщини (1838–1916): Наук.-допом. бібліогр. покажч. – Дніпропетровськ, 1993. – С. 20.

Мариупольская жизнь. Телеграммы Петроградского телеграфного агентства; с № 583 добав.: и от собственных корреспондентов. Мариуполь (Екатериносл. губ.). 1914–1916. 1–2 раза в день.

Вийшло: 1914 [№ 1–3] № 4 (24-VII) – № 186 (31-XII); 1915 № 187 (1-I) – № 550 (31-XII); 1916 № 551 (1-I) – № 755 (12-V).

Телеграммы издавались при газ. "Мариупольская жизнь".

Наявність у фондах: РНБ – 1914–1916; БАН – 1915.

Джерела: Беляева Л.Н. Библиография периодических изданий России (1901–1916) / Л.Н. Беляева, М.К. Зиновьева, М.М. Никифоров. – Л., 1960. – Т. 3. – С. 296; Русские дореволюционные газеты в фондах Библиотеки Академии наук СССР. 1703–1916: Алф. кат.: В 2 кн. – Л., 1984. – Т. 1. – С. 192; Русские дореволюционные газеты в фондах Государственной библиотеки СССР им. В.И. Ленина: Алф. кат.: В 5 ч. – М., 1986. – Ч. 2. – С. 124; Газети і журнали Катеринославщини (1838–1916): Наук.-допом. бібліогр. покажч. – Дніпропетровськ, 1993. – С. 20.

Мариупольский листок объявлений. Мариуполь (Екатериносл. губ.). 1908. Ежедн.

Ред.-изд. И.Л. Шпарбер.

Вийшло: 1908 № 1 (29-V) – № 32 (29-VI).

Описано по неполному экземпляру.

Наявність у фондах: РНБ – 1908, № 1 (29 мая) – 5, 9, 16–17, 22, 32 (29 июня); РДБ – 1908, № 1–5 (II-VI), № 16–17; БАН – 1908, № 1–5, 9, 16–17, 32.

Джерела: Беляева Л.Н. Библиография периодических изданий России (1901–1916) / Л.Н. Беляева, М.К. Зиновьева, М.М. Никифоров. – Л., 1960. – Т. 3. – С. 298; Алфавитный служебный каталог русских дореволюционных газет (1703–1916) / ГПБ им. М.Е. Салтыкова-Щедрина. – Л., 1958. – С. 97; Русские дореволюционные газеты в фондах Библиотеки Академии наук СССР. 1703–1916: Алф. кат.: В 2 кн. – Л., 1984. – Т. 1. – С. 192; Русские дореволюционные газеты в фондах Государственной библиотеки СССР им. В.И. Ленина: Алф. кат.: В 5 ч. – М., 1986. – Ч. 2. – С. 124; Газети і журнали Катеринославщини (1838–1916): Наук.-допом. бібліогр. покажч. – Дніпропетровськ, 1993. – С. 21.

*Мариупольский справочный листок. Обществ. и торг.-пром. газ.

Ред.-изд. П.Н. Фалькевич.

Вийшло: 1899, 15 дек.–1901, 14 янв.–Мариуполь, Екатериносл. губ., 1899–1901. 1899, № 1 (15 дек.) – 5 (24 дек.); 1900; 1901, № 6 (14 янв.).

Наявність у фондах: РНБ – 1899, № 1 (15 дек.) – 5 (24 дек.); 1900, № 6 (1 янв.) – 106 (13 дек.), 1 (15 дек.) – 5 (25 дек.); 1901, № 6 (14 янв.); РДБ – 1900, № 53.

Джерела: Алфавитный служебный каталог русских дореволюционных газет (1703–1916) / ГПБ им. М.Е. Салтыкова-Щедрина. – Л., 1958. – С. 97; Русские дореволюционные газеты в фондах Государственной библиотеки СССР им. В.И. Ленина: Алф. кат.: В 5 ч. – М., 1986. – Ч. 2. – С. 124; Газети і журнали Катеринославщини (1838–1916): Наук.-допом. бібліогр. покажч. – Дніпропетровськ, 1993. – С. 21.

*Мариупольское слово. Изд. Мариуп. обществ. исполн. ком. – 1917, 1 апр. – дек. [?]. – Мариуполь, Екатериносл. губ., 1917.

Вийшло: 1917 № 160–182, 184–185, 187–192, 194–196.

Наявність у фондах: РНБ – 1917, № 1 (1 апр.) – 56, 81, 160–168, 170–182, 184–185, 187–192, 194–196 (8 дек.).

Джерела: Русские газеты периода 1917–1922 гг. в фондах Государственной библиотеки СССР им. В.И. Ленина: Алф. кат.: В 3 ч. – М., 1982. – Ч. 1. – С. 193.

Народная газета Бахмутского земства. Еженедельное издание. Бахмут (Екатериносл. губ.). 1906–1916. Продолж.

Ред. пред. уезд. зем. упр.: А.А. Карпов; с № 22 1911 Н.В. Рутченко.

Вийшло: 1906–1907; 1908 № 1 (2-I) – № 48 – 50 (31-XII); 1909 № 1–2 (20-I) – № 43 (24-XI); 1910–1916 по 50 номеров в год.

1911 № 8 посвящен 25-летнему юбилею деятельности А.А. Карпова.

Прил.: 1913 – Сельскохозяйственный календарь на 1913 г., Бахмут, 1913. 154 с.

Наявність у фондах: ДОУНБ ім. Крупської – 1914, № 1, 2, 4, 6, 7, 9–11, 18, 20, 22, 23, 25, 27, 28, 31–33, 36–42, 44; 1915, № 4, 5, 7, 10–15, 18–25, 29–37, 39, 40, 42–45, 46–48; 1916, № 24, 26–30, 33,

41–42, 43, 48; РДБ – 1910–1916; БАН – 1910–1915; 1916; ХДНБ ім. Короленка – 1915, № 1–50; ДОКМ – 1915, № 5.

Джерела: Беляева Л.Н. Библиография периодических изданий России (1901–1916) / Л.Н. Беляева, М.К. Зиновьева, М.М. Никифоров. – Л., 1960. – Т. 3. – С. 385; Алфавитный служебный каталог русских дореволюционных газет (1703–1916) / ГПБ им. М.Е. Салтыкова-Щедрина. – Л., 1958. – С. 10; Русские дореволюционные газеты в фондах Библиотеки Академии наук СССР. 1703–1916: Алф. кат.: В 2 кн. – Л., 1984. – Т. 1. – С. 210; Русские дореволюционные газеты в фондах Государственной библиотеки СССР им. В.И. Ленина: Алф. кат.: В 5 ч. – М., 1986. – Ч. 3. – С. 10; Газети і журнали Катеринославщини (1838–1916): Наук.-допом. бібліогр. покажч. – Дніпропетровськ, 1993. – С. 21.

*Народная свобода. Ежедн. газ. / Ред. П.И. Грузенберг, Е.В. Стебельский. – 1917, апр. – [?]. – Бахмут, Екатериносл. губ.: Бахмут. отд. Партии нар. свободы, 1917.

Вийшло: 1917, № 5 (16 апр.), 42, 45, 68 (12 июля).

Наявність у фондах: РНБ – 1917, № 5 (16 апр.), 42, 45, 68 (12 июля).

Джерела: інформація надана РНБ.

*Новая школа. Еженед. орган Бахмут. орг. учащихся. – 1917, 4 авг. – [?]. – Бахмут, Екатериносл. губ.: Исполн. ком. учащихся, 1917.

Вийшло: 1917, № 1 (4 авг.) – 3 (21 авг.).

Наявність у фондах: РНБ – 1917, № 1 (4 авг.) – 3 (21 авг.).

Джерела: інформація надана РНБ.

Приазовская речь. Ежедневная общественно-политическая и литературная газета. Мариуполь (Екатериносл. губ.). 1915–1916.

Ред.-изд.: Н.Ш. Букштейн (Андреа Сперелли); с № 20 1916 ред. Г.Д. Тагамлицкий; № 27–56 И. Кронштейн.

Вийшло: 1915 № 1 (23-X) – № 55 (31-XII); 1916 № 1 (1-I) – № 108 (13-V).

Наявність у фондах: РНБ – 1915, № 1 (23 окт.) – 55 (31 дек.); 1916, № 1 (1 янв.) – 50, 52–76, 78–108 (13 мая); РДБ – 1915–1916.

Джерела: Беляева Л.Н. Библиография периодических изданий России (1901–1916) / Л.Н. Беляева, М.К. Зиновьева, М.М. Никифоров.

– Л., 1959. – Т. 2. – С. 642; Алфавитный служебный каталог русских дореволюционных газет (1703–1916) / ГПБ им. М.Е. Салтыкова-Щедрина. – Л., 1958. – С. 140; Русские дореволюционные газеты в фондах Библиотеки Академии наук СССР. 1703–1916: Алф. кат.: В 2 кн. – Л., 1984. – Т. 1. – С. 273; Русские дореволюционные газеты в фондах Государственной библиотеки СССР им. В.И. Ленина: Алф. кат.: В 5 ч. – М., 1986. – Ч. 3. – С. 115; Газети і журнали Катеринославщини (1838–1916): Наук.-допом. бібліогр. покажч. – Дніпропетровськ, 1993. – С. 23.

Свобода и порядок. Направление конституц.-правовое. – Славянск, 1906. – Еженед.

Наявність у фондах: БАН – 1906, № 2–8, 11–17.

Джерела: Русские дореволюционные газеты в фондах Библиотеки Академии наук СССР. 1703–1916: Алф. кат.: В 2 кн. – Л., 1984. – Кн. 2. – С. 32.

Северо-Донецкий край. С № 10 подзаг. – Политическая, общественная и литературная газета. Славянск (Харьковск. губ.). 1911–1912. Ежедн.

Ред.-изд. А.М. Мишон.

Вийшло: 1911 № 1 (3-IX) – 34 (16-X); 1912 № 35 (12-II) – последний № 65 (5-VII).

Наявність у фондах: РНБ – 1911, № 1 (3 сент.) – 34 (16 окт.); 1912, № 35 (12 февр.), 37–39, 41–44, 46–65 (5 июля).

Джерела: Беляева Л.Н. Библиография периодических изданий России (1901–1916) / Л.Н. Беляева, М.К. Зиновьева, М.М. Никифоров. – Л., 1960. – Т. 3. – С. 179; Алфавитный служебный каталог русских дореволюционных газет (1703–1916) / ГПБ им. М.Е. Салтыкова-Щедрина. – Л., 1958. – С. 165; Русские дореволюционные газеты в фондах Библиотеки Академии наук СССР. 1703–1916: Алф. кат.: В 2 кн. – Л., 1984. – Т. 2. – С. 39; Русские дореволюционные газеты в фондах Государственной библиотеки СССР им. В.И. Ленина: Алф. кат.: В 5 ч. – М., 1986. – Ч. 4. – С. 29.

Сезонный листок Славянских минеральных вод. Популярно-бальнеологическая газета. Славянск (Харьковск. губ.). 1901–1916. Первый год изд. 1889 (Лисовский, № 2006).

Ред. разновременно: А.Х. Кузнецов, засл. проф. 1901–1902, 1907–1910; С.И. Залесский 1903–1906; Л.В. Фолькман, врач 1910; С.В. Коршун, проф. 1911–1913, 1916; В.Н. Коссовский, д-р мед. 1914–1915.

Изд. Управление Славянских минеральных вод.

Вийшло: 1901, № 1 (14-V) – № (22-VIII); 1902, № 1–2 (2-VII) – № 15 (25-VIII); 1903, № 1 (25-V) – № 13–14 (24-VIII); 1904–1905 по 15 номеров в год; 1906 № 1 (21-V) – № 11 (3-IX); 1907 № 1 (17-VI) – № 11 (31-VIII); 1908 № 1 (25-V) – № 13 (28-VIII); 1909 № 1 (14-V) – № 13–14 (25-VIII); 1910–1911 по 14 номеров в год; 1912 № 1 (20-V) – № 12 (21-VIII); 1913 № 1 (14-V) – № 10 (25-VIII); 1914 № 1 (18-V) – № 11 (27-VIII); 1915 № 1 (7-VI) – № 9 (25-IX); 1916 № 1 (12-VI) – № 5 (7-VIII).

Указ. содерж.: за 1901–1906 годовые указатели в последнем номере соотв. года.

Наявність у фондах: РНБ – 1889, № 1 (21 мая) – 27 (25 авг.); 1890, № 1 (25 мая) – 25 (28 авг.); 1891, № 1 (28 мая) – 6 (27 июня); 1892, № 1 (21 июня) – 5 (1 авг.); 1893, № 1 (19 авг.); 1894, № 1 (22 мая) – 11 (26 июля); 1896, № 1 (2 июня) – 10 (4 авг.); 1897, № 1 (8 июня) – 11 (18 авг.); 1898, № 1 (1 июня) – 12 (24 авг.); 1899, № 1 (14 мая) – 15 (29 авг.); 1900, № 1 (17 мая) – 11, 14 (21 авг.); 1903, № 1 (25 мая) – 14 (24 авг.); 1907, № 1 (17 июня) – 2, 4, 7–10 (22 авг.); 1909, № 1 (14 мая) – 9, 11–12 (2 авг.); 1910, № 1 (14 мая) – 14 (25 авг.); 1911, № 1 (14 мая) – 14 (25 авг.); 1912, № 1 (20 мая) – 12 (21 авг.); 1913, № 1 (14 мая) – 10 (25 авг.); 1914, № 1 (18 мая) – 8, 11 (27 авг.); 1915, № 1 (7 июня) – 5, 7–9 (25 сент.); 1916, № 1 (12 июня) – 5 (7 авг.); ХДНБ ім. В.Г. Короленка: 1898, № 1–10; 1900, № 1–14; 1901, № 1–15; 1903, № 1–14; 1907, № 1–7; 1908, № 1–12; 1909, № 1–14.

Джерела: Беляева Л.Н. Библиография периодических изданий России (1901–1916) / Л.Н. Беляева, М.К. Зиновьева, М.М. Никифоров. – Л., 1960. – Т. 3. – С. 187; Алфавитный служебный каталог русских дореволюционных газет (1703–1916) / ГПБ им. М.Е. Салтыкова-Щедрина. – Л., 1958. – С. 167; Русские дореволюционные газеты в фондах Библиотеки Академии наук СССР. 1703–1916: Алф. кат.: В 2 кн. – Л., 1984. – Т. 2. – С. 42; Русские дореволюционные газеты в фондах Государственной библиотеки СССР им. В.И. Ленина: Алф. кат.: В 5 ч. – М., 1986. – Ч. 4. – С. 33.

Телеграммы / Петрогр. телегр. агентство. – 1914, 7 авг. – [?]. – Бахмут, Екатериносл. губ.: И.Р. Грилихес, 1914. – Текст на одной стороне л.

Выходили 1–3 раза в день.

Вийшло: 1914.

Наявність у фондах: РНБ – 1914, № 1 (7 авг.) – 2, 4–6, 8, 10, 12–30, 36–44, 46–52, 54–69, 71, 73–87, 89–95, 97–103, 105–130 (14 дек.).

Джерела: Алфавитный служебный каталог русских дореволюционных газет (1703–1916) / ГПБ им. М.Е. Салтыкова-Щедрина. – Л., 1958. – С. 187.

*Телеграммы Петроградского телеграфного агентства. – 1914, 17 авг. – [?]. – Бахмут, Екатериносл. губ.: С.А. Цукублин, 1914. – Текст на одной стороне л.

Выходили 2 раза в день: утром и вечером.

Загл.: 1914, № 1 (17 авг.) – 16 (23 авг.) Телеграммы С.-Петербургского телеграфного агентства.

Вийшло: 1914.

Наявність у фондах: РНБ – 1914, № 1 (17 авг.) – 4, 6–84 (9 окт.).

Джерела: Алфавитный служебный каталог русских дореволюционных газет (1703–1916) / ГПБ им. М.Е. Салтыкова-Щедрина. – Л., 1958. – С. 190.

*Телеграммы Петроградского агентства. – 1914, [?]. – [?]. – Енакиево, Екатериносл. губ.: М.И. Поборчий, 1914–1915.

В 1914 выходили утр. и веч. вып.

Загл.: 1914, ненум. вып. (17 авг.–19 авг.) Телеграммы С.-Петербургского агентства; 1914, ненум. вып. (21 авг.–25 авг.) Телеграммы ПТА.

Вийшло: 1914; 1915, № 121 (27 марта) – 123 (29 марта).

Наявність у фондах: РНБ – 1914, 109 ненум. вып. (17 авг.–21 нояб.); 1915, № 121 (27 марта) – 123 (29 марта).

Джерела: Алфавитный служебный каталог русских дореволюционных газет (1703–1916) / ГПБ им. М.Е. Салтыкова-Щедрина. – Л., 1958. – С. 190.

*Телеграммы Петроградского телеграфного агентства. Утр. бюл. – 1914, [?]. – [?]. – Енакиево, Екатериносл. губ.: Тип. М.М. Лившица.

Вийшло: 1914–1915.

Наявність у фондах: РНБ – 1914, 4 нenum. вып. (19–22 окт.), № 6 (23 окт.), 10, 12–39, 41–54, 56–63, 67, 69–70, 72–75 (31 дек.); 1915, № 76 (1 янв.) – 99, 102–105 (14 марта).

Джерела: Алфавитный служебный каталог русских дореволюционных газет (1703–1916) / ГПБ им. М.Е. Салтыкова-Щедрина. – Л., 1958. – С. 192.

*Телеграммы Петроградского телеграфного агентства. Изд. Новорос. о-ва / *Отв. ред.* Я.С. Паперный. – 1914, [?]. – [?]. – Юзовка, Екатериносл. губ., 1914–1916.

Загл.: 1914, № 15 (16 авг.) – 19 (20 авг.) Телеграммы С.-Петербургского телеграфного агентства.

Вийшло: 1914–1916.

Наявність у фондах: РНБ – 1914, № 15 (16 авг.) – 20, 22–36, 38–43, 45–80, 82–107, 109–177, 181–184 (31 дек.); 1915, № 1 (1 янв.) – 9, 11, 14, 16–44, 46–48, 50–82, 84–169, 171–173, 236–241, 243–244, 274, 277, 282–303, 305–329, 331–345, 247–357, 359–364 (31 дек.); 1916, № 1 (1 янв.) – 9, 11–20, 22–97, 99–112, 114–184, 200, 223–260, 262–316, 318–323, 325–334, 336, 342–343 (29 дек.).

Джерела: Русские дореволюционные газеты в фондах Государственной библиотеки СССР им. В.И. Ленина: Алф. кат.: В 5 ч. – М., 1986. – Ч. 4. – С. 98; Русские дореволюционные газеты в фондах Библиотеки Академии наук СССР. 1703–1916: Алф. кат.: В 2 кн. – Л., 1984. – Кн. 2. – С. 88.

*Трудовой союз. Обществ.-полит. и соц. газ. Орган Бахмут. земства. – [1906], [?]. – 1918, [?]. – Бахмут, Екатериносл. губ., 1908–1917.

Загл.: 1908, № 1 (2 янв.) – 1917, № 10 (22 марта) Народная газета Бахмутского земства.

Вийшло: 1906–1907 – св. нет; 1908–1917.

Наявність у фондах: РНБ – 1906–1907 – св. нет; 1908, № 1 (2 янв.) – 9, 11–26, 28–40, 43–48 / 50 (31 дек.); 1909, № 1 / 2 (20 янв.) – 43 (24 нояб.); 1910, № 1 (12 янв.) – 50 (30 дек.); 1911, № 1 (8 янв.) – 50 (30 дек.); 1912, № 1 (15 янв.) – 49 (25 дек.); 1913, № 1 (10 янв.) – 50

(31 дек.); 1914, № 1 (15 янв.) – 27, 33–50 (31 дек.); 1915, № 1 (6 янв.) – 50 (31 дек.); 1916, № 1 (6 янв.) – 15, 29–50 (31 дек.); 1917, № 1 (6 янв.) – 5, 7, 10 (22 марта), 1 (18 июня) – 2, 4–5, 7–8, 18 (25 июня); ДОДА – 1917, 5 (авг.).

Джерела: Газета СССР, 1917–1960: Библиогр. справ.: В 4 т. – Л., 1980. – Т. 4. – С. 408.

*Экстренные телеграммы Петроградского телеграфного агентства. – 1914, [?]. – [?]. – Юзовка, Екатериносл. губ.: А. Новоминский, Б. Багров, 1914.

Выходили в 2 вып.: утр. и веч.

Загл.: 1914, № 4 (17 авг.) – 6 (21 авг.) Экстренные телеграммы С.-Петербургского телеграфного агентства; 1914, № 7 (22 авг.) – 15 (27 авг.) Экстренные телеграммы Петроградского телеграфного агентства.

Вийшло: 1914.

Наявність у фондах: РНБ – 1914, № 4 (17 авг.) – 15, 17–23, 25–30, 32–33, 35, 38–40 (12 сент.).

Джерела: Алфавитный служебный каталог русских дореволюционных газет (1703–1916) / ГПБ им. М.Е. Салтыкова-Щедрина. – Л., 1958. – С. 216.

II. ЖУРНАЛИ

Известия Общества штейгеров. Горнотехнический и профессиональный журнал. Дебальцево (Екатеринослав. губ.). 1912–1916. Продолж. 6 раз в год.

Ред. А.И. Липский; с № 3–4 1915 Ф.А. Каун.

Изд. О-во взаимной помощи штейгеров Южной России; с № 3–4 1914 О-во взаимной помощи штейгеров и горных техников.

Вийшло: 1912, № 1 (сент.-окт.); [1913] № 2 (б. д.) – № 3 (б. д.); 1913 № 4 (июль-авг.) – № 6 (ноябрь-дек.); 1914 № 1 (январь-февр.) – № 6 (ноябрь-дек.); 1915–1916 по 6 номеров в год.

Наявність у фондах: не виявлено.

Джерела: Беляева Л.Н. Библиография периодических изданий России (1901–1916) / Л.Н. Беляева, М.К. Зиновьева, М.М. Никифоров. – Л., 1959. – Т. 2. – С. 58.

Общество взаимной помощи штейгеров Южной России. Дебальцево. Δ Известия Общества штейгеров. Луганск. 1912–1914 № 2. см.

Общество взаимной помощи штейгеров и горных техников. Дебальцево. Δ Известия Общества штейгеров. Горнотехнический и профессиональный журнал. Луганск. 1912 / 1913–1917.

Изм. коллектив. авт.: 1912–1914 № 2 Общество взаимной помощи штейгеров Южной России.

Вийшло:

г. и. 1 1912 / 1913 № 1 (сент. / окт.) – 6 (ноябрь / дек.);

г. и. 2 1914 № 1 (январь / февраль) – 6 (ноябрь / декабрь);

г. и. 3 1915 № 1 (январь / февраль) – 6 (декабрь);

г. и. 4 1916 № 1 (февраль) – 5/6 (декабрь);

1917 № 1 (январь) – 2/3 (июнь).

М. и. 1912–1916 № 2 Дебальцево (Екатеринославской губ.).

Наявність у фондах: не виявлено.

Джерела: Беляева Л.Н. Библиография периодических изданий России (1901–1916) / Л.Н. Беляева, М.К. Зиновьева, М.М. Никифоров. – Л., 1959. – Т. 2. – С. 688.

Первоцвет. Ежемесячный литературный, популярно-научный и критический журнал. На обл. – Журнал учеников Мариупольской Александровской гимназии. Мариуполь (Екатериносл. губ.). 1910–1914.

Ред.: М. Левин, Я. Поляков и В. Хаджинов; с № 2 А. Бродский и Я. Поляков; с № 4 А. Бродский и М. Левин; № 9 М. Глацер, Г. Кирьякулов и Х. Харасахал.

Вийшло: 1910 № 1 (1-Х) – № 3 (дек.-январь. 1911); 1911 № 4 (сентябрь.) – № 7 (декабрь.); 1912 № 8 (январь.-февраль.) – № 9 (ноябрь); 1913 № 10 (январь.) – № 12 (май); 1914 № 13 (март).

№ 6 посвящен памяти М.В. Ломоносова.

Наявність у фондах: РНБ – 1910 № 1 (октябрь.) – № 3 (декабрь.-январь. 1911); 1911 № 4 (сентябрь.) – № 7 (декабрь.); 1912 № 8 (январь.-февраль.) – № 9 (ноябрь.); 1913 № 10 (январь.) – № 12 (ноябрь.); 1914 № 13 (март); РДБ – 1910.

Джерела: Беляева Л.Н. Библиография периодических изданий России (1901–1916) / Л.Н. Беляева, М.К. Зиновьева, М.М. Никифоров. – Л., 1959. – Т. 2. – С. 572; Газети і журнали Катеринославщини (1838–1916): Наук.-допом. бібліогр. покажч. – Дніпропетровськ, 1993. – С. 33.

Проблески. Ежемесячный ученический журнал; с № 2 добав.: при Реальном училище. Бахмут (Екатериносл. губ.). 1916.

Ред.-изд. А.Л. Кобалевский, препод.

Вийшло: 1916 № 1 (октябрь.) – № 3 (декабрь.).

Наявність у фондах: РНБ – 1916 № 1 (октябрь.) – № 3 (декабрь.); РДБ – 1916 № 1.

Джерела: Беляева Л.Н. Библиография периодических изданий России (1901–1916) / Л.Н. Беляева, М.К. Зиновьева, М.М. Никифоров. – Л., 1959. – Т. 2. – С. 666; Газети і журнали Катеринославщини (1838–1916): Наук.-допом. бібліогр. покажч. – Дніпропетровськ, 1993. – С. 34.

Сфинкс. Еженедельный литературно-художественный, популярно-научный и юмористический журнал. Бахмут (Екатериносл. губ.). 1912.

Ред.-изд. Е.А. Кашникова.

Вийшло: 1912 № 1 (август.) – № 4 (16-IX).

Наявність у фондах: РНБ – 1912 № 1 (авг.) – № 4 (сент.); ЦБІА – 1912.

Джерела: Беляєва Л.Н. Библиография периодических изданий России (1901–1916) / Л.Н. Беляєва, М.К. Зиновьева, М.М. Никифоров. – Л., 1960. – Т. 3. – С. 332; Газети і журнали Катеринославщини (1838–1916): Наук.-допом. бібліогр. покажч. – Дніпропетровськ, 1993. – С. 34.

ХРОНОЛОГІЧНИЙ ПОКАЖЧИК ГАЗЕТ І ЖУРНАЛІВ

1889

Газети

Сезонный листок Славянских минеральных вод

1890

Газети

Сезонный листок Славянских минеральных вод

1891

Газети

Сезонный листок Славянских минеральных вод

1892

Газети

Сезонный листок Славянских минеральных вод

1893

Газети

Сезонный листок Славянских минеральных вод

1894

Газети

Сезонный листок Славянских минеральных вод

1895

Газети

Сезонный листок Славянских минеральных вод

1896

Газети

Сезонный листок Славянских минеральных вод

1897

Газети

Сезонный листок Славянских минеральных вод

1898

Газети

Сезонный листок Славянских минеральных вод

1899

Газети

Мариупольский справочный листок

Сезонный листок Славянских минеральных вод

1900

Газети

Мариупольский справочный листок

Сезонный листок Славянских минеральных вод

1901

Газети

Мариупольский справочный листок

Сезонный листок Славянских минеральных вод

1902

Газети

Сезонный листок Славянских минеральных вод

1903

Газети

Сезонный листок Славянских минеральных вод

1904

Газети

Сезонный листок Славянских минеральных вод

1905

Газети

Известия Совета рабочих депутатов Юзовского района

Сезонный листок Славянских минеральных вод

1906

Газеты

Вестник Мариуполя

Донецкий вестник

Мариупольская жизнь

Народная газета Бахмутского земства

Свобода и порядок

Сезонный листок Славянских минеральных вод

Трудовой Союз

1907

Газеты

Мариупольская жизнь

Народная газета Бахмутского земства

Сезонный листок Славянских минеральных вод

1908

Газеты

Мариупольская жизнь

Мариупольский листок объявлений

Народная газета Бахмутского земства

Сезонный листок Славянских минеральных вод

Трудовой Союз (1908–1917), см. Народная газета Бахмутского земства

1909

Газеты

Мариупольская жизнь

Народная газета Бахмутского земства

Сезонный листок Славянских минеральных вод

1910

Газеты

Мариупольская жизнь

Народная газета Бахмутского земства

Сезонный листок Славянских минеральных вод

Журналы

Первоцвет

1911

Газеты

Мариупольская жизнь

Народная газета Бахмутского земства

Северо-Донецкий край

Сезонный листок Славянских минеральных вод

Журналы

Первоцвет

1912

Газеты

Бахмутский листок

Донецкое слово

Мариупольская жизнь

Народная газета Бахмутского земства

Северо-Донецкий край

Сезонный листок Славянских минеральных вод

Журналы

Известия Общества штейгеров

Общество взаимной помощи штейгеров и горных техников

Первоцвет

Сфинкс

1913

Газеты

Бахмутская копейка

Бахмутский курьер

Мариупольская жизнь

Народная газета Бахмутского земства

Сезонный листок Славянских минеральных вод

Журналы

Известия Общества штейгеров

Общество взаимной помощи штейгеров и горных техников

Первоцвет

1914

Газеты

Бахмутская жизнь

Бахмутская копейка

Мариупольская жизнь

Мариупольская жизнь (Телеграммы...)

Народная газета Бахмутского земства

Сезонный листок Славянских минеральных вод

Телеграммы Петроградского телеграфного агентства (Бахмут)

Телеграммы Петроградского телеграфного агентства (Бахмут)

Телеграммы Петроградского агентства (Енакиево)

Телеграммы Петроградского телеграфного агентства (Енакиево)

Телеграммы Петроградского телеграфного агентства (Юзовка)

Экстренные телеграммы Петроградского телеграфного агентства (Юзовка)

Журналы

Известия Общества штейгеров

Общество взаимной помощи штейгеров и горных техников

Первоцвет

1915

Газеты

Бахмутская жизнь

Бахмутская копейка

Мариупольская жизнь

Мариупольская жизнь (Телеграммы...)

Народная газета Бахмутского земства

Приазовская речь

Сезонный листок Славянских минеральных вод

Телеграммы Петроградского телеграфного агентства (Юзовка)

Журналы

Известия Общества штейгеров

Общество взаимной помощи штейгеров и горных техников

1916

Газеты

Бахмутская жизнь

Мариупольская жизнь

Мариупольская жизнь (Телеграммы...)

Народная газета Бахмутского земства

Приазовская речь

Сезонный листок Славянских минеральных вод

Телеграммы Петроградского телеграфного агентства (Юзовка)

Журналы

Общество взаимной помощи штейгеров и горных техников

Проблески

1917

Газеты

Голос социал-демократа

Донецкая мысль

Известия Славянского Совета рабочих и солдатских депутатов

Известия Юзовского Совета рабочих и солдатских депутатов

Клич народа

Мариупольское слово

Народная свобода

Новая школа

СПИСОК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ

БАН – Бібліотека Академії наук СРСР (Москва)

ДОДА – Донецький обласний державний архів

ДОДА (Дніпропетр.) – Дніпропетровський обласний державний архів

ДОКМ – Донецький обласний краєзнавчий музей

ДОУНБ ім. Н.К. Крупської – Донецька обласна універсальна
наукова бібліотека ім. Н.К. Крупської

РДБ – Російська державна бібліотека (раніше Державна бібліотека
СРСР ім. В.І. Леніна, Москва)

РНБ – Російська національна бібліотека
(раніше Державна публічна бібліотека
ім. М.Є. Салтикова-Щедріна, Санкт-Петербург)

ХДНБ ім. В.Г. Короленка – Харківська державна наукова бібліотека
ім. В.Г. Короленка

ЦДІА – Центральний державний історичний архів (Москва)

ЗМІСТ

ВІД УКЛАДАЧА	3
Декурно Л.Л.	
ПРЕСА ДОНЕЧЧИНИ: ІСТОРІЯ ТА СУЧАСНІСТЬ	6
I. ГАЗЕТИ.....	11
II. ЖУРНАЛИ	26
ХРОНОЛОГІЧНИЙ ПОКАЖЧИК ГАЗЕТ І ЖУРНАЛІВ	29
СПИСОК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ.....	35

Підп. до друку 12.12.2006. Формат 60x84 1/16. Папір офсетний.
Друк різнографний. Гарнітура Times. Ум. друк. арк. 2,1.
Обл. вид. арк. 1,31. Зам. 1-121206. Наклад 100 пр.

Видавниче підприємство "Східний видавничий дім"
(Державна свідоцтво № ДК 697 від 30.11.2001.)
83086, м. Донецьк, вул. Артема, 45
тел./факс (062) 338-06-97, 337-04-80